ادامه از صفحه اول

بودجه۱۴۰۱ تضعیف یا تقویت شفافیت؟

۴- در لایحه بودجه سال ۱۴۰۱ تعداد ردیف‌های بودجه‌ای دستگاهی به ۸۵ ردیف تقلیل پیدا کرده است و سازمان برنامه و بودجه در قالب یک سند اطلاعی تحت عنوان «اطلاعات تکمیلی»، اعتبارات دستگاه‌هایی را که به اصطلاح «دستگاه اصلی» تشخیص نداده، ذکر کرده است. به عنوان مثال اعتبارات دستگاه‌هایی مانند فرهنگستان‌ها، مرکز آمار ایران، سازمان نقشه‌برداری و صدها دستگاه دیگر به‌عنوان دستگاه فرعی، در این پیوست اطلاعی ذکر شده و این موضوع به عنوان یکی از ارکان اصلاح ساختار بودجه بیان شده است.

۵- در اینجا نمی‌خواهم وارد ارزیابی این اقدام براساس قوانین و مقررات شوم. طبعا کمیسیون برنامه و بودجه و دیوان محاسبات کشور و مرکز پژوهش‌های مجلس باید درباره این موضوع نتایج بررسی‌های خود را از حیث انطباق با قوانین و مقررات در اختیار نمایندگان محترم مجلس و مردم قرار دهند. آنچه اهمیت دارد، ذکر این نکته است که اصولا یکی از دلایل تصویب بودجه توسط پارلمان‌ها و انتشار علنی اسناد بودجه‌ای آن است که عموم مردم و نمایندگان آنها به دقت و با جزئیات بدانند که منابع مردم توسط چه کسانی مصرف و صرف چه فعالیت‌هایی می‌شود. در تاریخ غرب، ۲۰۰ سال مبارزات مردمی طول کشید تا پارلمان‌ها چنین حقی درباره مصارف بودجه را کسب کنند. خط قرمز هر گونه اصلاح درباره این موضوع باید عدم کاهش شفافیت بودجه در سال جاری و سال‌های آتی باشد.

۶- اکنون این پرسش مطرح است که اگر سال بعد، این سند اطلاعی در اختیار مجلس و مردم قرار نگرفت، چه کسی می‌تواند مدعی شود که خلافی صورت گرفته است. در این صورت به راحتی با پذیرش این اقدام، بخش مهمی از اطلاعات بودجه‌ای که از قضا دارای اهمیت بسیاری است، حذف خواهد شد و مردم و نمایندگان مجلس به آن دسترسی نخواهند داشت. برای همه دست‌اندرکاران بودجه و کارشناسان روشن است که تا چه حد ساختارهای حقوقی بودجه در ایران ناقص بوده و قابل دستکاری توسط افراد مسئول و غیرمسئول است. به نظر نگارنده، تمرکز منابع در دست عده‌ای محدود در فقدان چارچوب‌های حقوقی روشن، تهدید محسوب می‌شود.

۷- به عنوان فردی که در جریان بررسی و تصویب ۲۳ بودجه اخیر بوده‌ام می‌دانم که یکی از انگیزه‌های دولت از این اقدام جلوگیری از دستکاری ردیف‌های بودجه‌ای در فرایند تصویب بودجه در مجلس است. همواره دولت‌ها از این موضوع گلایه داشتند که مجلس به جای بررسی آثار کلان بودجه و توجه به کارکرد دستگاه‌های اجرائی کشور، منابعی را اغلب واهی به بودجه اضافه و آن را مطابق سلیقه خود بین برخی دستگاه‌ها تقسیم می‌کند. اینکه مجلس شورای اسلامی در چارچوب قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران واجد چه حقوقی در فرایند تصویب بودجه است نیز موضوع این نوشتار نیست اما ضمن صحه‌گذاشتن بر عدم لزوم و غیرمفیدبودن دخالت مجلس در تقسیم منابع بین دستگاه‌های اجرائی، معتقدم کاهش حقوق قوه مقننه در بررسی و رأی به بودجه بدون توجه به اصول ۱۱۳ تا ۱۴۳ قانون اساسی و ماهیت جمهوری‌بودن نظام سیاسی کشور خسارت‌بار خواهد بود. در وضعیت فعلی بودجه سندی نیست که قابلیت بررسی کلیات را داشته باشد و ماهیت کارکردهای دولت و راهبردهای دولت در اداره کشور را نشان نمی‌دهد؛ بنابراین در قبال این اقدام مجلس هیچ اطلاعات جایگزینی به دست نمی‌آورد.

۸- صرف‌نظر از استثنائاتی مانند بودجه‌های دفاعی و برخی ردیف‌های معدود، اصولا سازمان برنامه و بودجه با دراختیارداشتن سازوکار تخصیص، اغلب تغییرات اعتباری مجلس در بند ۷ را در مرحله اجرای بودجه نادیده می‌گیرد. همه دستگاه‌های اجرائی با این جمله در راهروهای سازمان برنامه و بودجه آشنا هستند که می‌گویند «آنچه را مجلس به لایحه دولت اضافه کرده است، بروید از خودشان بگیرید». وجود سازوکار تخصیص، یکی از دلایل تداوم ضعف‌های نهادی بودجه‌ریزی در ایران هم در مرحله تهیه و هم تصویب و اجرای بودجه است. در حقیقت این سازوکار به معنای آن است که لزومی به برآورد دقیق و توأم با احتیاط منابع و مصارف کشور نیست. در مرحله اجرا و در عمل با اختیاراتی مانند «فرایند تخصیص» و «امکان جابه‌جایی اعتبارات»، بودجه از نو و این بار با صلاحدید برخی مقامات قوه مجریه و متنفذین قوه مقننه نوشته و اجرا می‌شود. متأسفانه ماهیت بودجه‌ریزی در ایران به گونه‌ای است که به جای آنکه تصویب بودجه به معنای پایان فرایند چانه‌زنی در تخصیص اعتبارات عمومی بین دستگاه‌ها و ردیف باشد، تا آخرین ساعات سال بودجه‌ای، فرایند چانه‌زنی درباره بودجه آن سال ادامه می‌یابد و وزرا و مقامات دستگاه‌ها از ابتدا تا انتهای سال بودجه‌ای در حال چانه‌زنی با سازمان برنامه و بودجه و خزانه‌داری کل کشور برای تخصیص و پرداخت اعتبارات مصوب خود هستند. با توجه به این امر، تقسیم دستگاه‌ها به اصلی و فرعی و منحصرکردن حق مجلس به تصویب اعتبارات دستگاه‌های اصلی، صرفا انتقال این مشکلات به ۸۵ دستگاه اصلی و کاهش شفافیت بودجه است.

۹- برای حل معضل تعدد ردیف‌های بودجه‌ای، دو کار مشخص باید انجام شود؛ اول) دلیل تداوم کارکرد برخی از این ردیف‌ها و دستگاه‌ها به روشنی معلوم نیست. نظام اداری کشور پر است از دوباره‌کاری، پراکنده‌کاری و موازی‌کاری.

ادامه در صفحه ۴

نمایندگان همچنان وزرا را با استیضاح تهدید می‌کنند

زمستان سرد بهارستان و پاستور

عکس: محمد بابایی، ایرنا

شرق: چالش نمایندگان مجلس با وزرای دولت سیزدهم ادامه دارد. این هفته سؤال سلمان ذاکر، نماینده ارومیه، از وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی درباره بی‌عدالتی در توزیع اشتغال در استان‌های برخوردار و کم‌برخوردار در دستور کار پارلمان قرار دارد و نماینده آبادان نیز وزیر راه را تهدید کرد که او را استیضاح می‌کنند. هرچند نمایندگان در رأی‌دادن به وزرای کابینه ابراهیم رئیسی با روی گشاده برخورد کردند؛ اما باز هم وزیر پیشنهادی آموزش و پرورش نتوانست از بهارستان رأی بیاورد و در نهایت سومین گزینه دولت به صندلی وزارت رسید. با این حال در همین مدت کوتاه شروع دولت، پارلمان وزرا را تهدید به سؤال و استیضاح کرده است، آخرین آن مجتبی محفوظی نماینده آبادان است که به رستم قاسمی، وزیر راه ۱۰ روز زمان داده تا جاده‌های تک‌بانده در حوزه انتخابیه‌اش را ساماندهی کند؛ وگرنه در استفاده از ابزارهای نظارتی یک گام جلوتر رفته و استیضاح وزیر را مطرح خواهد کرد.

به گزارش ایلنا، نماینده آبادان به حادثه تصادف چهارم دی و فوت ۱۰ کارگر اشاره کرده و گفته: «این به دلیل تک‌بانده‌بودن جاده‌های ماست. اکنون دیگر صبر مردم ما به پایان رسیده و کاسه صبر ما به‌عنوان نمایندگان مردم هم لبریز شده است و اگر تا پایان مهلت یک هفته یا ۱۰ روزه‌ای که به وزارت راه و شهرسازی می‌دهیم، اقدام جدی را شاهد نباشیم، وارد فاز استفاده از ابزارهای قانونی خواهیم شد».

او گفته: «ما قبلا تذکر و طرح سؤال را عنوان کرده‌ایم و قطعا در این مرحله و در استفاده از ابزارهای نظارتی یک گام جلوتر رفته و استیضاح وزیر راه و شهرسازی را مطرح خواهیم کرد».

پیش‌ازاین نیز نماینده خلخال درباره آغاز زمزمه استیضاح برخی وزرا بین نمایندگان گفته بود: «با هیچ‌کسی عقد اخوت نداریم، من جزء نمایندگانی بودم که از آیت‌الله رئیسی برای نامزدی در انتخابات دعوت کردم. ۲۸ سخنرانی برای ایشان انجام دادم و شدیدا نیز درباره اینکه دولت سیزدهم با گفتمان انقلابی رویکرد تحول‌خواهی داشته باشد، همراه هستم».

به گزارش نامه‌نیوز، غنی نظری ادامه داد: «ما هیچ چک سفید امضایی به کسی نداده‌ایم. الان اقداماتی که برخی وزرا در حوزه انتصابات انجام می‌دهند، فامیل‌بازی می‌کنند یا با ناهماهنگی کارهایی را صورت می‌دهند یا ضعف‌هایی که دارند، ضربه به جریان انقلابی است. حتما استیضاح می‌شوند و باید پاسخ‌گو باشند و هیچ تعارفی با کسی نداریم».

در اولین روزهای آبان، یکی دیگر از نمایندگان از مدارا با دولت گفته بود که البته همیشگی نخواهد بود، علی یزدی‌خواه، نماینده تهران، درخصوص وعده ساخت یک میلیون واحد مسکونی، گفته بود: «این بحث یک مطالبه جدی است و اگر تاکنون هم نمایندگان با ملایمت با دولت و وزرا برخورد می‌کنند، به این علت است که دولت به‌تازگی کارش را شروع کرده است. حال اگر کمی زمان بگذرد و نماینده‌ها نتیجه ملموس و عملی از کارکرد دولت دستگیرشان نشود، قطعا تذکرات و سؤال‌های‌شان را شروع می‌کنند». او ادامه داد: «هر صحبتی که وزرا بیان می‌کنند، نمایندگان طبق قول و وعده آنها اظهارنظر کرده و حساب می‌کنند. مثلا اخیرا فاطمی‌امین، وزیر صمت، گفت ما از سال آینده ثبت‌نام خودرو نداریم؛ یعنی تیراژ آن‌قدر بالاست که نیاز را تأمین می‌کند. این اظهارات، تعهد این وزیر می‌شود که ما بعدا اینها را از ایشان مطالبه می‌کنیم».با این حال، عملکرد وزیر صمت چنان بود که شنیده شد لطف‌الله سیاهکلی، نماینده قزوین، به دنبال جمع‌کردن امضا برای استیضاح اوست. سیاهکلی در گفت‌وگو با رویداد ۲۴ گفت که عملکرد ضعیف وزیر صمت در دو حوزه خودرو و معادن از مهم‌ترین دلایل برای استیضاح فاطمی‌امین است.

به دنبال اولین قربانی

یکی دیگر از وزرایی که نام او برای استیضاح شنیده می‌شد، احسان خاندوزی، وزیر اقتصاد بود. در میانه‌های آبان ماه خبر رسید که رئیس‌جمهور به خاطر وضعیت بورس به وزیرش تذکر داده است؛ هرچند روابط‌عمومی این وزارتخانه هرگونه تذکر از سوی رئیسی را تکذیب کرد؛ اما انتقادات نمایندگان از خاندوزی تمام نشد. وزیر حتی برای پاسخ‌گویی به سؤال نمایندگان به صحن علنی مجلس دعوت شد، البته غلامرضا مرحبا سخنگوی کمیسیون اقتصادی مجلس نیز استیضاح وزیر اقتصاد را رد کرد؛ اما گفت: «ممکن است در این مدت انتقاداتی نیز وجود داشته باشد؛ اما مسئله این است که مجلس از نظر قانونی امکان پرسیدن سؤال، استیضاح، مطالبه و بازخواست را دارد و ما به این وظایف قانونی خود در مواقع مورد نیاز عمل خواهیم کرد؛ اما اینکه مطرح شود ما اکنون استیضاح از وزیر خاصی را در دستور کار داریم، به‌هیچ‌وجه مورد تأیید بنده نیست». در هر صورت در ۱۸ آبان، نمایندگان، وزیر اقتصاد را به صحن علنی مجلس کشاندند و از آشفته‌بازار وضعیت اقتصاد کشور و به‌ویژه بورس پرسیدند. کاظم دلخوش نماینده صومعه‌سرا از خاندوزی خواست تا پاسخ دهد چرا نه‌تنها بازار سرمایه، بلکه سایر بازارها نیز نابسامان است. علیرضا رحیمی عضو هیئت‌رئیسه مجلس هم پرسید «فرمانده ستاد اقتصادی چه کسی است؟». جلیل رحیمی‌جهان‌آبادی، عضو کمیسیون امنیت ملی مجلس نیز به وزیر اعتراض کرد که چرا شاهد اقدامات غیرتخصصی هستیم.

نمایندگان باز هم دست از سر دولت برنداشتند و این بار در ۱۹ آبان خبر رسید که سؤال نماینده آبادان از وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی درباره نبود برنامه‌ریزی برای ایجاد اشتغال در کشور به‌ویژه مناطق مرزی اعلام وصول شده است. انتصابات فامیلی صورت گرفته در دولت سیزدهم نیز از مواردی بود که صدای نمایندگان را درآورد. همین شد که محمدحسن آصفری، نماینده اراک و ۳۴ نماینده دیگر خطاب به رئیس‌جمهور درخصوص ضرورت جلوگیری از انتصابات فامیلی و بی‌توجهی به شایسته‌سالاری در دستگاه‌های دولتی هشدار دادند.

گلایه‌های دولت

اما دولت از این رویه رضایت نداشت و معاون پارلمانی ریاست‌جمهوری در نشست خبری گفت: «تعامل دولت و مجلس یک بحث راهبردی است و ما تأکید داریم که همواره بین دولت و مجلس همکاری برای خدمت وجود داشته باشد. باید از حاشیه و مسائل تنش‌زا پرهیز کنیم؛ چراکه دود چالش‌ها به چشم مردم خواهد رفت».

محمد حسینی بعد از آنکه از نمایندگان خواست به دولت و وزرا فرصت بدهند، گفت: «درحال‌حاضر ۳۹ سؤال از وزیر نیرو درمورد کم‌آبی شده؛ اما وزرای دولت تازه از راه رسیده‌اند و ما توقع داریم نمایندگان یک مقدار به وزرا فرصت دهند و عملکرد آنها را ببینند؛ چراکه قطعا وزرای جدید نقشی در بروز مشکلات فعلی نداشته‌اند. ۲۵۵ مورد سؤال از دولت شده که این حق نمایندگان است؛ ولی اگر وزرا مدام قرار باشد به سؤالات پاسخ دهند، به کار خود نمی‌رسند». او ادامه داد: «صد سؤال را فقط سه نماینده مطرح کرده‌اند. وعده دولت ساخت چهار میلیون مسکن در چهار سال است، نمایندگان صبر کنند اگر کم‌کاری شد، سؤال کنند؛ ولی تازه کار شروع شده است. تأکید ما بر این است که این ارتباط وجود داشته باشد و به جای اینکه وزرا در وزارتخانه‌ها باشند، به مجلس بروند و با نمایندگان صحبت کنند».

در هر حال، شرایط دولت و مجلس دیگر مانند سابق گل و بلبل نیست و حتی برخی نمایندگان این موضوع را در صحن علنی مجلس هم مطرح کرده‌اند. چندی پیش فداحسین مالکی، عضو کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی در نطقی گفته بود: «علت اصلی این رابطه سرد عدم پاسخ‌گویی وزرا به نمایندگان ملت است، ادامه این روند به صلاح دو قوه نیست. لازم است رئیس دولت تذکر بدهد تا وزرا در ارتباط‌شان با نمایندگان تجدیدنظر کنند». کاظم موسوی، نماینده اردبیل نیز در تذکر شفاهی گفته بود: «وزرا به رفتار و گفتار نمایندگان توجهی ندارند. برخی وزرا که در اینجا ۲۵۰ تا ۲۷۰ رأی گرفتند، اگر امروز برای آنها رأی گرفته شود ۵۰ رأی هم نمی‌آورند. این نکته را به آقای مخبر معاون اول رئیس‌جمهور هم گفتم».

دولت و مجلس در سه ماه پیش‌رو، باید درباره بودجه ۱۴۰۱ چالش بزرگی را از سر بگذرانند. باید دید وزرا و نمایندگان مجلس در این خصوص به توافق و تعامل خواهند رسید یا سال جدید پیش‌رو شاهد سؤال از وزرا یا استیضاح آنها خواهیم بود.

ادامه حواشی عملیات کربلای۴ با انتشار فایل صوتی مکالمه محسن رضایی و شهید حسین خرازی

رضایی: ساعت ۱۰ و نیم درگیر شوید

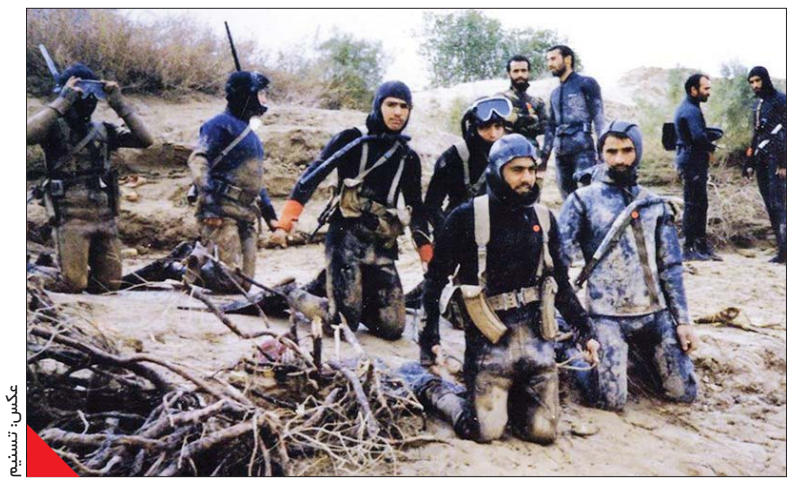

عکس: تسنیم

شرق: «الو، الو! الان صدا خوب شد. حالت خوبه؟ آخرین وضعتون رو بگید. جان؟ خب؟ باریکلا باریکلا. اشکال نداره، بگو برن جلو آقای حسین. نه الان همه ادامه بدن. ساعت ۱۰ و نیم فقط باید درگیر بشید، ساعت ۱۰ و نیم. خب پس رسیدن؟ باریکلا؛ ببین بگو عاشورا اینا رو هم رد بشن. جان. جان؟ نه نه، شما همونی که بهت می‌گم. آقای حسین اون یک پرچم امام رضا برات فرستادیم که ان‌شاءالله سر صبح، رو جاده دوم به اهتزاز دربیارید. رسید؟ هان؟ ان‌شاءالله. ما یه پرچم براتون فرستادیم، رسیده؟ اینو ان‌شاءالله سر صبح می‌ری رو جاده دوم می‌بری بالا. کمک کنید که ثارالله و امین شریعتی هم رد بشه بره. جان؟ ان‌شاءالله حتما. خداوند پشتیبانته. خونسردیتون رو کاملا رعایت کنید. هان. خداحافظ». این متن، مکالمه محسن رضایی با شهید حسین خرازی است که بعد از ۳۰ سال به‌تازگی منتشر شده است. رضایی در آن زمان فرمانده سپاه بود و خرازی فرمانده لشکر ۱۴ امام حسین که این مکالمه در اولین دقایق عملیات کربلای ۴ میان این دو انجام شد. رضایی بعد از قطع‌کردن تماس بیسیمی با خرازی به افراد حاضر در قرارگاه می‌گوید که به جزیره بلجانیه رسیده‌اند، یعنی از تنگه ام‌الرصاص رد شده‌اند.

عملیات کربلای ۴ در سال‌های اخیر با حواشی زیادی روبه‌رو شد. چند سال پیش بود که پیکر ۱۷۵ شهید غواص با دستانی بسته پیدا شد که سرنوشت آنها جامعه را به شدت تحت تأثیر قرار داد. آنها در منطقه تنگه ام‌الرصاص در شرایطی پیدا شدند که با دستانی بسته و به دلیل غرق‌شدگی به شهادت رسیده بودند؛ حادثه‌ای دهشتناک که تصورکردنش هم سخت است اما حاشیه این عملیات زمانی ایجاد شد که محسن رضایی در توییتی نوشت: «عملیات کربلای چهار برای فریب دشمن انجام شد. اگر تحلیلگر تاریخی در فهم آن فریب بخورد، پس وای به حال نوشته او. با عملیات کربلای چهار به دشمن وانمود کردیم که عملیات سالانه ما تنها همین بوده است. ده روز بعد در همان نقطه و در زمانی که نیروهای ارتش بعثی به مرخصی رفته بودند، عملیات کربلای پنج را انجام دادیم».

عملیات کربلای ۴، روز پنجم دی سال ۱۳۶۵ انجام شد اما براساس اطلاعات میدانی و خاطرات فرماندهان و رزمندگان، اهداف این عملیات پیش از آغاز از سوی دشمن شناسایی شده و انجام آن لو رفته بود. از تعداد کل شهدا و مفقودین این عملیات آمار دقیقی در دست نیست اما بر اساس خاطرات هاشمی‌رفسنجانی، فرمانده وقت جنگ، این عملیات حدود هزار شهید، سه‌هزارو ۹۰۰ مفقودالاثر و ۱۱ هزار مجروح بر جای گذاشت. هاشمی همچنین در سال ۹۴ در گفت‌وگو با خبرگزاری «ایرنا» درباره این عملیات گفته بود: «عملیات خیلی حساس بود. گفتند ما این تعداد نیرو لازم داریم. ما چند ماه تبلیغات کردیم، جوانان جمع شدند و آموزش دیدند، با نهایت رازداری، همه چیز را در این طرف اروند آماده کردیم. نقشه چند فلش داشت، عملیات فریب داشتیم، عملیات پشتیبانی داشتیم و همه چیز آماده بود. حتی وقتی می‌خواستم به جبهه بروم، احتیاط کردم و به خوزستان نرفتم. دو، سه روز قبل از عملیات به بوشهر رفتم و به شکل کاملا ناشناس، غروب شبی که قرار بود عملیات شود، زمینی به طرف خوزستان آمدم و از اهواز و سه‌راهی آبادان - خرمشهر به سوی امیدیه رفتم که آقایان رحیم‌صفوی و دکتر روحانی با من بودند. شب را در پایگاه امیدیه ماندم. آنجا بود که خبر لورفتن عملیات را شنیدیم». در ادامه این مطلب با اشاره به جلسه‌ای که در این ارتباط تشکیل شد، آمده است: من و آقای رضایی، تصمیم گرفتیم همین الان فلش دوم را عملیاتی کنیم و نگذاریم نیروها برگردند. به همین دلیل به‌گونه‌ای خبر را اعلام کردیم که این یک عملیات فریب بود؛ یعنی این‌گونه آن تبلیغات را خنثی کردیم و به‌گونه‌ای در منطقه هور تحرک پیدا کردیم که عراق فکر کند عملیات اصلی را می‌خواهیم در آنجا انجام دهیم».

روایت متفاوت رضایی با روایت رسمی از عملیات کربلای ۴ واکنش‌هایی را به همراه داشت؛ مثلا محسن رشید هم در گفت‌وگو با سایت انتخاب گفته بود: «عملیات کربلای چهار فریب نبوده و اتفاقا عملیات اصلی بوده است». بهمن کارگر، رئیس بنیاد حفظ آثار و نشر ارزش‌های دفاع مقدس هم با اشاره به توییت رضایی گفت بود: «متأسفانه از توییت سرلشکر رضایی درخصوص این عملیات سوءبرداشت شده است. ما عملیات لورفته کربلای چهار را به یک عملیات فریب برای ارتش عراق تبدیل کردیم و ۱۰ روز بعد در همان نقطه درحالی‌که نیروهای رژیم بعثی به مرخصی رفته بودند، عملیات کربلای پنج را با موفقیت انجام دادیم».

حسام‌الدین آشنا، مشاور وقت رئیس‌جمهور هم در کانال تلگرامی خود نوشت: «فرمانده کل. سلام بر شما. ده‌ها هزار رزمنده و خانواده هزاران شهید هیچ‌گاه از شما نپرسیدند چرا از چند شب قبل از عملیات کربلای چهار آسمان از منورهای چلچراغی دشمن مانند روز روشن شده بود. بچه‌های توپخانه لشکر ۲۷ هیچ‌گاه از شما نپرسیدند چرا تنها ۴۵ دقیقه پس از آغاز عملیات، تقریبا تمام قبضه‌ها مورد اصابت توپ‌های دشمن قرار گرفت. هیچ‌یک از هزاران مجروح عملیات نپرسیدند چرا وقتی اولین موج مجروحان به بیمارستان صحرایی علی‌بن‌ابی‌طالب رسید هنوز پزشکان و پرستاران از وقوع عملیات آگاهی درستی نداشتند؛ ولی رادیوی منافقین و رادیو بغداد هر لحظه وضعیت عملیات را اعلام می‌کرد. برادر محسن، بین عملیات فریب و عملیات لورفته تفاوت از زمین تا آسمان است».

محمدعلی اسفنانی، از غواصان بازمانده عملیات کربلای ۴ هم در واکنش به محسن رضایی با بیان اینکه نمی‌تواند چنین حرفی را قبول کند که این عملیات یک عملیات ایذایی یا برای فریب بوده است، گفته بود: «کربلای چهار قطعا جزء عملیات‌هایی بوده که از ابتدا تا انتهای آن طراحی و اهداف آن هم کاملا مشخص بود... . معمولا در عملیات‌های ایذایی یا عملیات‌های فریب عده محدودی درگیر می‌شوند تا دشمن را مشغول کنند و پس از آن عملیات اصلی در جای دیگری انجام می‌شود. طبیعتا این عملیات نمی‌توانست عملیات ایذایی یا فریب باشد، منتها جزء عملیات‌هایی بود که ما موفق نبودیم... اینکه چرا موفق نشد بحث دیگری است. اینکه آیا لو رفته بود یا نه، یا اگر لو رفته بود چرا عملیات انجام شد. اینها مباحثی است که باید کارشناسی شود؛ یعنی در جلسات کارشناسی، کارشناسان خبره بنشینند، وضعیت را مطرح و آن را بررسی کنند». او در پاسخ به این سؤال که شما به عنوان یکی از اعضایی که در این عملیات مشارکت داشتید به نظر می‌آمد که این عملیات برای فریب بوده باشد، یا آن‌طور که برخی می‌گویند لورفتگی عملیات به نظر می‌آمد، بیان کرده بود: «مطلقا چنین چیزی نبود، این عملیات یک عملیات کاملا طراحی‌شده و حساب‌شده بود. اما همان‌طور که گفتم به دلایلی جزء عملیات‌های موفق ما محسوب نمی‌شود».

سردار شهید قاسم سلیمانی هم درباره عملیات کربلای ۴ گفت: عملیات کربلای چهار عملیات اصلی بود؛ اما وقتی عملیات کربلای پنج که بسیار بزرگ‌تر بود به فاصله کوتاهی از عملیات کربلای چهار اجرا شد، دشمن تصور کرد کربلای چهار، عملیات فریب بوده است. محسن رضایی هم متعاقب سخنان سردار سلیمانی در برنامه «حالا خورشید» در شبکه سوم سیما درباره توییتش توضیحاتی داد و گفت: «اظهاراتی که سردار قاسم سلیمانی در این زمینه داشت را تأیید می‌کنم. وی نیز در این عملیات نقش مؤثری داشت. لشکر ۴۱ ثارالله از لشکرهای عمل‌کننده عملیات کربلای چهار بود و در عملیات کربلای پنج نیز از لشکرهای موفق بود... زمانی که همه چشم‌ها بر ما متمرکز بود این جنگ را به پیروزی رساندیم. بحث لورفتن اتفاقا از افتخارات جنگ است. از این بعد ما نمی‌توانستیم حالت غافلگیری صددرصدی داشته باشیم و جنگ را در محیط لورفتگی با موفقیت به پایان رساندیم... بنده یک توییت زدم و خواستم از یک زاویه دیگر به این موضوع نگاه کنیم. نظرم این بود که ما عملیات کربلای چهار را تبدیل به فریب کردیم و چند روز بعد یک عملیات بزرگ‌تر انجام شد که برداشت‌های متفاوتی از این گفته بنده ایجاد شد. پس از ۹ ساعت از آغاز عملیات بحث عقب‌نشینی مطرح شد. عملیات کربلای چهار عملیات اصلی بود اما عملیات بزرگ نبود. پس از آغاز عملیات، قدری تأمل کردیم تا تصمیم‌گیری کنیم که آیا عملیات ادامه پیدا کند یا خیر؟».

حالا در فایل تازه‌ای که از مکالمه رضایی با شهید خرازی منتشر شده، رضایی به خرازی می‌گوید که پیش بروید.

روزنه

رئیس قوه قضائیه:

حین بازرسی منزل متهم نباید برای خانواده او دلهره ایجاد شود

• **مرکز رسانه قوه قضائیه:** رئیس قوه قضائیه با بیان اینکه در مواردی که به بازرسی از منزل یا محل کار فرد متهم نیاز نیست، نباید این اقدام صورت گیرد، گفت: چنانچه ضرورت ایجاب به بازرسی می‌کند، باید در انجام این امر نهایت دقت صورت گیرد و نباید در حین بازرسی از منزل یا محل کار فرد متهم برای اعضای خانواده یا همکاران او دلهره ایجاد شود. حجت‌الاسلام محسنی‌اژه‌ای به موضوع چگونگی دستگیری متهمان اشاره کرد و افزود: در برخی از موارد ضابط به دستور مقام قضائی یا احیانا در جرائم مشهود رأسا برای دستگیری متهمان یا جلب افراد اقدام می‌کند؛ در این‌گونه موارد باید نهایت دقت صورت گیرد که نسبت به افرادی که ضرورت ندارد هنگام دستگیری و جلب در مقابل چشمان خانواده و همکارانش از دستبند استفاده نشود، حتی دیده می‌شود که از پابند هم استفاده می‌شود که ضرورتی ندارد مگر در موارد خاص و خطرناک‌بودن متهم. به‌هیچ‌وجه نباید متهم تحقیر شود و باید توجه داشت که جلب و بازداشت متهم به‌مثابه مجازات و کیفررساندن او نیست و مجازات و کیفر متهم در زمره اموری است که باید روال قانونی خود را طی کند. او با تأکید اینکه باید از بازداشت افرادی که ضرورتی برای بازداشت آنها وجود ندارد، پرهیز شود، گفت: در مواردی همکاران قضائی چنین استدلال می‌کنند که به‌لحاظ قانونی باید پس از تفهیم اتهام، برای متهم قرار صادر کنند و این یک الزام قانونی است و چنانچه از آن تخطی کنند، تحت تعقیب دادسرای انتظامی قضات قرار می‌گیرند؛ من به این الزام قانونی که برای قضات وجود دارد توجه و عنایت دارم، اما تأکیدم آن است که باید در هنگام صدور قرارهای تأمین از سوی قضات و بازپرس‌ها تا حد امکان تدابیری اتخاذ شود که طی آن فرد متهم در اسرع وقت بتواند نسبت به تودیع این قرار اقدام کند و به‌گونه‌ای نباشد که به‌واسطه تأخیر در تودیع قرار، فرد متهم روانه بازداشتگاه شود و آسیب‌هایی از این ناحیه متوجه او و خانواده‌اش شود.

برنامه‌های بزرگداشت دومین سالگرد شهادت سردار سلیمانی

• **ایسنا:** رئیس ستاد بزرگداشت شهادت سردار سلیمانی به تشریح ویژه‌برنامه‌های بزرگداشت دومین سالگرد شهادت سردار قاسم سلیمانی پرداخت. سردار حسن‌زاده گفت: از دو ماه گذشته ستاد بزرگداشت سردار شهید قاسم سلیمانی در تهران بزرگ شکل گرفت و در این راستا دو ستاد رسمی و مردمی فعالیت خواهند داشت. در ستاد بزرگداشت سردار سلیمانی تصمیم گرفته شد که به مدت ۱۰ روز از دهم تا بیستم دی به‌عنوان ایام گرامیداشت سالگرد شهادت قاسم سلیمانی در نظر گرفته شود که برنامه‌های مختلفی در این مدت برگزار می‌کنیم.

او افزود: روز ۱۰ دی همایش بزرگ یاران حاج قاسم با حضور پیش‌کسوتان جهاد و شهادت، فرماندهان و هم‌رزمان شهید سلیمانی در دوران دفاع مقدس و هم‌رزمان مدافع حرم این شهید بزرگوار در حسینیه پادگان حضرت ولیعصر (عج) برگزار می‌شود.

سردار حسن‌زاده گفت: در روز ۱۱ دی اجتماع بزرگ دختران حاج قاسم سلیمانی در مجموعه ۱۲ هزار نفری آزادی برگزار می‌شود. در روز ۱۲ دی دو مراسم محوری در تهران برگزار خواهد شد. یک مراسم بزرگداشت توسط اصناف و بازاریان تهران در مسجد امام خمینی (ره) برگزار می‌شود و یک کنگره ادبی مقاومت با عنوان مرد میدان با حضور شعرایی از داخل کشور و جبهه مقاومت و سایر کشورها در حوزه هنری برگزار خواهد شد. در روز ۱۳ دی با حضور آحاد مردم، مراسم بزرگداشتی در مصلای تهران برگزار می‌شود. این مراسم که مهم‌ترین مراسم بزرگداشت سردار دل‌هاست، از ساعت ۱۴ آغاز می‌شود و ما از مردم برای حضور در این مراسم دعوت می‌کنیم.

او همچنین تجلیل از ۱۱۰ کارمند در همایش کارمند تراز مکتب حاج قاسم سلیمانی در سالن اجلاس سران در روز ۱۴ دی، اجتماع بزرگ کارگری با عنوان «مردان تولید» در حرم امام خمینی (ره) و وداع و انس با شهدا در مصلای امام خمینی (ره) در روز ۱۵ دی، تشییع ۱۵۰ شهید گمنام در روز ۱۶ دی، برپایی نمایشگاهی از توانمندی‌های موشکی در حاشیه نماز جمعه در روز ۱۷ دی و مراسم تجلیل و تکریم و ارائه دستاوردهای طرح شهید قاسم سلیمانی در سالن اجلاس سران با دعوت از سران قوا در ۲۰ دی را از دیگر برنامه‌های پیش‌بینی‌شده به مناسبت دومین سالروز شهادت سپهبد شهید قاسم سلیمانی برشمرد.

سردار حسن‌زاده گفت: به همین مناسبت، ارائه کمک‌های مؤمنانه و میز خدمت، برگزاری هزار مراسم بزرگداشت در محلات و ۱۱۴ مراسم محوری از دیگر برنامه‌هایی است که در سطح شهر تهران بزرگ پیش‌بینی شده است.